

Sygn. Akt XVII AmE 156/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Witold Rękosiewicz

Protokolant: protokolant sądowy Magdalena Żabińska

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania M. C. (1) i S. C. (1) prowadzących wspólnie działalność gospodarczą pod nazwą (...) spółka cywilna w M.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powodów od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

z dnia 20 grudnia 2016 r. nr (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że w miejsce kary pieniężnej w wysokości 97 200 zł nakłada na M. C. (1) i S. C. (1) prowadzących wspólnie działalność gospodarczą pod nazwą (...) spółka cywilna w M. karę pieniężną w wysokości 48 600 zł (czterdzieści osiem tysięcy sześćset),
2. oddala odwołanie w pozostałej części,
3. obciąża powodów kosztami opłaty sądowej od odwołania w całości,
4. znosi wzajemnie pomiędzy stronami pozostałe koszty postępowania.

SSO Witold Rękosiewicz.

Sygn. akt XVII AmE 156/17

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE, pozwany) decyzją z dnia 29 grudnia 2016 r., znak (...), na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 w związku z art. 56 ust. 2 pkt 1, ust 3 i ust. 6 oraz art. 30 ust. 1 ustawy z dn. 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r., poz. 1059 ze zm., dalej: Pe) oraz w związku z art. 104 k.p.a., po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej:

I. stwierdził, że M. C. (2) i S. C. (2) prowadzący wspólnie działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod nazwą (...)- spółka cywilna (Przedsiębiorca, powodowie) naruszyli warunek 2.2.4. udzielonej koncesji w brzmieniu „Koncesjonariuszowi nie wolno czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami określonymi obowiązującymi przepisami i wynikającymi z zawartych umów.” w ten

sposób, że wprowadzili do obrotu poprzez stację paliw zlokalizowaną w M. przy ul. (...) (...) olej napędowy, który nie spełniał wymagań jakościowych określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz. U. z 2015 r., poz. 11680) w zakresie składu frykcyjnego, zawartości siarki oraz temperatury zapłonu ;

II. za działanie opisane w pkt I wymierzył Przedsiębiorcom – M. C. (2) i S. C. (2) karę pieniężną w wysokości 97 200 zł .

Przedsiębiorcy M. C. (2) i S. C. (2) w złożonym odwołaniu zarzucili zaskarżonej decyzji Prezes URE:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę decyzji oraz mający wpływ na jej treść poprzez przyjęcie, że naruszenie warunków koncesji przez przedsiębiorcę nosiło znamiona bardzo dużej szkodliwości oraz zawinienia podczas gdy z materiału dowodowego, w szczególności wyjaśnień powoda wynika, że zarzucane naruszenie miało charakter incydentalny, a powód niezwłocznie zaprzestał naruszania prawa, co przemawiało za przyjęciem niskiego stopnia zawinienia w postaci nieumyślnej oraz nieznacznego stopnia szkodliwości, a w konsekwencji odstąpieniem od wymierzenia kary; w razie nieuwzględnienia powyższej argumentacji powodowie zarzucili zaskarżonej decyzji:

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia w zakresie miarkowania kary poprzez błędne przyjęcie, że nałożenie na powodów kary w orzeczonej wysokości nie będzie rzutować na stabilność finansową przedsiębiorcy oraz nie spowoduje jego likwidacji ani upadłości, podczas gdy wysokość wymierzonej kary odpowiada prawie pięcioletniemu zyskowi wypracowanemu przez stację benzynową, a utrzymanie orzeczonej kary doprowadzi w konsekwencji do konieczności jej zamknięcia.

Na podstawie postawionych zarzutów powodowie wnieśli o :

- uchylenie zaskarżonej decyzji w całości,

ewentualnie o

- zmianę decyzji poprzez obniżenie wymierzonej kary do kwoty 10 000 zł.

Zdaniem powodów Prezes URE nieprawidłowo ustalił wysokość szkodliwości czynu oraz wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, na podstawie charakteru naruszonego dobra w postaci interesu ekonomicznego użytkowników pojazdów i środowiska naturalnego oraz wagi naruszonych obowiązków poprzez niewyczerpanie możliwości badania prowadzanego do obrotu paliwa pod kątem zgodności z normami. Pozwany pominął inne okoliczności, których ocena w stanie faktycznym sprawy prowadzi w opinii powodów do wniosku, że stopień szkodliwości naruszenia był znikomy. Wskazując na brak reklamacji ze strony klientów tankujących paliwo na stacji Przedsiębiorcy stwierdzili, że sprzedawane paliwo nie wyrządziło klientom żadnej wymiernej szkody a naruszenie miało charakter incydentalny. Podkreślili, że korzystali zawsze ze sprawdzonych dostawców, którzy dysponowali certyfikowanymi paliwami. W zakresie dbałości o jakość kupowanych produktów dokonywali wszelkich starań, w postaci nadzorowania procesu dostaw, kontroli zbiorników pod względem ich jakości i czystości, zainstalowanie monitoringu obejmującego pojedyncze dystrybutory. Od początku działalności Przedsiębiorcy korzystali tylko z usług jednego kontrahenta – (...), który dostarczał paliwo wysokiej jakości, zgodne z obowiązującymi normami. Po podjęciu współpracy z drugim kontrahentem – firmą (...) powodowie kierowali okresowo próbki zakupionych paliw do badań laboratoryjnych. Dlatego w ocenie powodów, naruszenie miało charakter nieumyślny, a stopień zawinienia i szkodowość społeczna czynu były nieznaczące. Po przeprowadzonym postępowaniu administracyjnym powodowie wdrożyli wszelkie możliwe środki ostrożności w zakresie dochowania warunków określonych w koncesji, w szczególności w zakresie badania próbek paliw od dostawców w warunkach laboratoryjnych. Niezwłocznie zutylizowali też partię paliwa, niezgodną z wymaganymi przepisami. Ponadto powodowie wskazali, że współpracowali z pozwanym w trakcie postępowania.

Powodowie podnieśli, że Prezes URE w skutek błędnych ustaleń faktycznych przyjął, że wysokość kary nie będzie rzutować na stabilność finansową Przedsiębiorcy i nie spowoduje jego upadłości ani likwidacji. Wymierzoną przez pozwanego karę pieniężną uznali za rażąco wysoką. Na podstawie bilansu za rok 2015 wskazali, że orzeczona kara

stanowi niemal pięciokrotność zysku wypracowanego w okresie wskazanym w art.56 ust. 3 Pe. Zdaniem powodów nałożona kara jest sprzeczna z przesłankami zawartymi w art. 56 ust. 6 Pe. Niekaralność Przedsiębiorców, ich możliwości finansowe oraz niski stopień zawinienia nie uzasadniają wysokości nałożonej kary, która jest rażąco wysoka również w stosunku do kar nakładanych w podobnych przedmiotowo sprawach. W ocenie powodów kara w wysokości 10 000 zł jest odpowiednia do ich postawy, dotychczasowej niekaralności, zachowania w trakcie postępowania prowadzonego przez pozwanego oraz po jego zakończeniu. Spełni funkcję prewencyjną w znaczeniu indywidualnym i ogólnym. Powodowie wskazali na podjęte przez nich działania w zakresie bieżącej kontroli kupowanego paliwa, co świadczy o spełnieniu roli postępowania w tym zakresie, krótki okres prowadzenia działalności w zakresie obrotu paliwami i fakt, że poniesione przez nich nakłady jeszcze się nie zwróciły. W razie utrzymania kary na poziomie określonym w decyzji powodowie będą zmuszeni do zamknięcia działalności w tym zakresie i zwolnienia 3 zatrudnionych osób.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany wskazał, że ustalenia dotyczące naruszenia polegającego na wprowadzaniu do obrotu oleju napędowego, który nie spełniał wymagań jakościowych są bezsporne. W zw. z tym stwierdził, że był zobligowany do nałożenia na Przedsiębiorców kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 Pe. Odnośnie zarzutów odwołania Prezes URE podkreślił, że celem ustalenia norm jakościowych było zapewnienie użytkownikom dostępu do paliw o jak najlepszej jakości. Sprzedawanie paliw ciekłych, które nie spełniają wymagań jakościowych jest działaniem na niekorzyść odbiorców, wprowadzającym ich w błąd co do jakości sprzedawanego paliwa. Pozwany podkreślił, że na Przedsiębiorcach ciąży obowiązek stworzenia takiej organizacji obrotu, aby wykluczyć możliwość wprowadzenia do obrotu paliwa o jakości nieodpowiadającej obowiązującym przepisom. Wprowadzając do obrotu paliwo niespełniające norm Przedsiębiorca nie dochował należytej staranności wymaganej od niego na podstawie art. 355 § 2 k.c. Paliwo, które nie spełniało wymagań jakościowych, wywierało negatywny wpływ na zdrowie ludzkie, środowisko naturalne i silniki samochodowe. Na podstawie wyniku badania laboratoryjnego oleju napędowego Prezes URE za niezasadne uznał twierdzenia powodów w zakresie oceny stopnia zawinienia oraz stopnia szkodliwości naruszenia warunków koncesji. Wskazał, że Przedsiębiorcy nie podjęli przy odbiorze paliwa żadnych skutecznych działań w celu ustalenia jakości konkretnej partii paliwa. Nie dochowali zatem należytej staranności, jaka obowiązuje przedsiębiorców prowadzących profesjonalnie działalność gospodarczą w celu wywiązania się z nałożonych w koncesji obowiązków. Odnośnie stanowiska powoda dotyczącego spełnienia określonych w art. 56 ust. 6a Pe przesłanek do odstąpienia od nałożenia kary Prezes URE podkreślił, że do zastosowania tego przepisu zawsze konieczne jest stwierdzenie znikomego stopnia szkodliwości czynu łącznie z przesłanką zaprzestania naruszania prawa lub zrealizowania obowiązku. Zauważył, iż decyzja o odstąpieniu od wymierzenia kary ma charakter uznaniowy. Przy podejmowaniu takiej decyzji Prezes URE musi uwzględnić nie tylko kryterium legalności w postaci spełnienia przesłanek z art. 56 ust. 6a Pe ale również kontekst gospodarczy zachowania podmiotu oraz skutki tego zachowania. Pozwany wskazał ponadto, że wysokość nałożonej decyzją kary pieniężnej ma spełniać funkcje prewencji ogólnej i szczególnej. Kara musi być realną, odczuwalną dolegliwością dla ukaranego podmiotu oraz ostrzeżeniem zapobiegającym powtarzaniu się kolejnych naruszeń.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

M. C. (2) i S. C. (2), prowadzący wspólnie działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod nazwą (...)– spółka cywilna w M. decyzją z dnia 5 listopada 2012 r. uzyskali koncesję na obrót paliwami ciekłymi na okres 5 listopada 2012 r, do 31 grudnia 2030 r. Zgodnie z warunkiem 2.2.3 koncesji koncesjonariuszowi nie wolno czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami określonymi obowiązującymi przepisami i wynikającymi z zawartych umów.(k.24-25 akt adm.)

W toku kontroli przeprowadzonych przez inspektorów reprezentujących (...) Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w K. 19 i 30 listopada 2015 r. ujawniono, że oferowany na prowadzonej przez powodów stacji paliw w M. przy ulicy (...) (...) stacji paliw olej napędowy nie spełniał wymagań jakościowych określonych w rozporządzeniu

Ministra Gospodarki z dnia 9 października 2015 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (zwanym dalej: „rozporządzeniem jakościowym”) w zakresie składu frakcyjnego, zawartości siarki oraz temperatury zapłonu. Wyniki pomiaru według danych zawartych w sprawozdaniu z badań z dnia 24 listopada 2015 r., nr M/TA2/302-1/15 oraz w sprawozdaniu z dnia 4 grudnia 2015 r., nr M/TA2/310/15 przedstawiały się następująco:

1. Próbkę paliwa pobrane w dniu 19 listopada 2015r.:

-zawartość siarki – 12,6 mg/kg, (wg rozporządzenia jakościowego – 11,3 mg/kg)

-skład frakcyjny 95%(V/V) – destyluje do temp. 380 st. C, (norma 365,9 st. C)

-temperatura zapłonu – 47,5 st. C, (norma 52,9 st. C)

2. Próbkę paliwa pobrane w dniu 30 listopada 2015r.:

-zawartość siarki – 26,6 mg/kg (wg rozporządzenia jakościowego – 11,3 mg/kg)

-skład frakcyjny 95%(V/V) – destyluje do temp. 367,1 st. C (norma 365,9 st. C)

-temperatura zapłonu – 51,0 st. C (norma 52,9 st. C)

(k. 13 i 21 akt adm.)

W piśmie z dnia 11 grudnia 2015 r. do Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej Przedsiębiorcy oświadczyli, że nie zgłaszają uwag do protokołu kontrolnego. Stopień zawinięcia ocenili jako znikomy. Wskazali, że nie mieli świadomości, iż paliwo nie spełnia wymagań jakościowych. Paliwo dostarczane było od stałych, sprawdzonych dostawców i posiadało certyfikaty jakości. Nie było również skarg odbiorców na jakość sprzedawanego paliwa. (k.22 akt adm.)

W roku 2015 powodowie osiągnęli przychód z działalności koncesjonowanej w wysokości (...) zł (34 akt adm.) Natomiast dochód całkowity Przedsiębiorców w 2015 r. po uwzględnieniu poniesionych kosztów wyniósł (...) zł. (k.33 akt adm.)

Opisany stan faktyczny nie był między stronami sporny i znajduje oparcie we wszystkich przeprowadzonych dowodach, które zostały przywołane przy ustalaniu podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

Na podstawie dokonanych ustaleń Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zawarte w aktach administracyjnych dowody, stanowiące podstawę ustalenia, że wprowadzany do obrotu na prowadzonej przez powodów stacji paliw olej napędowy nie spełniał wymagań jakościowych w zakresie trzech parametrów, nie były w odwołaniu kwestionowane. Okoliczność naruszenia przez powodów warunków koncesji była więc bezsporna. Zgodnie z treścią warunku 2.2.4. udzielonej Przedsiębiorcom koncesji na obrót paliwami ciekłymi „Koncesjonariuszowi nie wolno czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami określonymi obowiązującymi przepisami i wynikającymi z zawartych umów”. W wyroku z dnia 20 marca 2018 r., sygn. akt III SK 14/17 Sąd Najwyższy stwierdził, że warunek koncesji, zawierający postanowienie w analogicznej treści jest obowiązkiem wynikającym z koncesji w rozumieniu art. 56 ust. 1 Pe. Analizowane postanowienie zawiera wyraźnie sformułowany zakaz – obowiązek nieczynienia przedmiotem obrotu paliw ciekłych o parametrach jakościowych niezgodnych z parametrami wynikającymi z umów zawartych przez koncesjonariusza i z norm określonych obowiązującymi przepisami. Wskazany zakaz (obowiązek) jest określony w treści decyzji o udzieleniu koncesji. Powołany warunek koncesji stanowi konkretyzację ustawowego obowiązku wprowadzania do obrotu jedynie paliw spełniających wymagania jakościowe, określone dla danego paliwa ze względu na ochronę środowiska, wpływ na zdrowie ludzi oraz prawidłową pracę silników pojazdów (art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw: t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 427). Decyzja koncesyjna zawierająca cytowany warunek konkretyzuje powyższy obowiązek ustawowy w zakresie

podmiotowym czyniąc adresatem obowiązku indywidualnie oznaczonego przedsiębiorcę (koncesjonariusza), oraz w zakresie przedmiotowym przez określenie jednego z zakazanych ustawą zachowań przedsiębiorcy, tzn. wprowadzania do obrotu paliw niespełniających wymagań jakościowych, określonych przepisami prawa i jednego rodzaju paliwa tj. paliwa ciekłego. Ponadto istotnym elementem omawianego warunku, którego nie wyraża żaden przepis ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw jest, że wskazany warunek nakłada na przedsiębiorcę obowiązek niewprowadzania do obrotu paliwa ciekłego niespełniającego wymagań jakościowych wynikających z zawartych umów. Sąd Najwyższy stwierdził również, że wspomniany warunek nie może być interpretowany jako nakładający na koncesjonariusza ogólny obowiązek przestrzegania obowiązujących przepisów prawa. Analizowany warunek precyzyjnie określa, jakimi względami i wartościami powinno kierować się przedsiębiorstwo energetyczne przy wykonywaniu działalności. Wspomniany warunek koncesji ma analityczną strukturę obowiązku prawnego, stanowiącego konkretyzację przedmiotowo-podmiotową obowiązku określonego w art. 3 ust. 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw. Jego istota sprowadza się do obowiązku nieczynienia przedmiotem obrotu paliw ciekłych, które nie spełniają wymagań jakościowych, określonych w przepisach prawa i zawartych w umowach, a koncesja zawierająca taki warunek jest bezpośrednim źródłem tego obowiązku prawnego.

Stosownie do treści art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy Prawo energetyczne karze pieniężnej podlega ten, kto nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji. Wobec ustalenia, że w ramach prowadzonej działalności gospodarczej Przedsiębiorcy dopuścili się naruszenia warunku 2.2.4. koncesji, Prezes URE obowiązany był do nałożenia na powodów kary pieniężnej.

Przepis art. 56 ust. 1 pkt 12 Pe stanowi samodzielną podstawę do wymierzenia podmiotom koncesjonowanym kary pieniężnej za nieprzestrzeganie warunków udzielonej koncesji i nie wymaga wykazania zawinionego działania przedsiębiorcy. Oznacza to, że Prezes URE ocenia wyłącznie obiektywne okoliczności związane z wypełnianiem przez przedsiębiorców obowiązków wynikających z ustawy. Celem tego postępowania jest dokonanie oceny, czy zostały przez przedsiębiorcę wypełnione obowiązki wynikające z udzielonej mu koncesji, a zatem czy zostały spełnione warunki, na podstawie których dopuszczalne było prowadzenie działalności w tym zakresie.

Stopień zawinienia karanego podmiotu bierze się pod uwagę wyłącznie przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej stosownie do treści art. 56 ust. 6 Pe.

Bez znaczenia dla oceny naruszenia warunków koncesji jest przy tym brak świadomości przedsiębiorcy o nieodpowiednich parametrach jakości sprzedawanego paliwa, zaopatrywania się w paliwo u jednego sprawdzonego dostawcy, lub brak reklamacji ze strony nabywców paliwa. Wynikająca z art. 56 ust. 1 pkt 12 Pe odpowiedzialność ma charakter obiektywny, niezależny od subiektywnego stosunku podmiotu do czynu. Dlatego podnoszone w odwołaniu okoliczności nie mogły być uwzględnione przy ocenie naruszenia warunków koncesji.

Należy podkreślić, że warunek 2.2.4. koncesji jednoznacznie zakazuje sprzedaży paliw nie odpowiadających normatywnym wymaganiom jakościowym.

Skarżący, nie kwestionując okoliczności ustalonych w wyniku kontroli podnosili jednak, że naruszenie miało charakter nieumyślny, a stopień zawinienia i szkodowość społeczna czynu były znikome, co powinno uzasadniać odstąpienie Prezesa URE od wymierzenia kary, ewentualnie zmniejszenie jej do kwoty 10 000 zł.

W ocenie Sądu, profesjonalizm przedsiębiorcy powinien przejawiać się w prowadzeniu działalności gospodarczej z należytą starannością, w sposób zgodny z regułami fachowej wiedzy oraz sumienności. Wzorzec należytej staranności musi uwzględniać zwiększone oczekiwania co do zawodowych kwalifikacji koncesjonariusza-specjalisty, co do jego wiedzy i praktycznych umiejętności skorzystania z niej (por. wyrok SN z 21 września 2005 r., IV CK 100/05, LEX nr 187120). Przepis art. 355 § 2 k.c. wymaga od podmiotów prowadzących działalność gospodarczą przy uwzględnieniu ich zawodowego charakteru, staranności szczególnego rodzaju. Przedsiębiorca obowiązany jest do zwiększonej skrupulatności, rzetelności, zapobiegliwości i zdolności przewidywania, jak również uzasadnione jest oczekiwanie od niego wiedzy na temat wprowadzanego do obrotu produktu. W istotę działalności gospodarczej wpisane jest posiadanie specjalistycznej wiedzy nie tylko obejmującej czysto formalne kwalifikacje, lecz także

doświadczenie wynikające z praktyki zawodowej i ustalone standardy wymagań. Powodowie powyższych kryteriów nie spełnili, albowiem jak sami stwierdzili w piśmie z dnia 9 listopada 2016 r. (k. 29 akt adm.) polegali na certyfikatach jakości przedstawianych mu przez dostawców paliwa. Nie podejmowali jednocześnie żadnych innych kroków w celu weryfikacji jakości dostarczanego im paliwa. Przykładowo, powodowie mieli możliwość protokolarnego zabezpieczenia próbek partii dostarczonego mu paliwa, co pozwoliłoby im później dowieść, że do jego zanieczyszczenia doszło na wcześniejszym etapie dystrybucji, a w razie powzięcia wątpliwości co do jego jakości mogli sami skierować daną próbkę do badania laboratoryjnego. Powodowie przyznali jednocześnie, „że nie mają doświadczenia oraz orientacji w branży paliwowej”. Oświadczyli, że od dnia kontroli, kiedy okazało się że dostarczone paliwo jest niezgodne z normami, pobierają przy każdej kolejnej dostawie swoje próbki prosto z cysterny do zaplombowanych butelek, a jeśli paliwo wzbudza ich wątpliwości, oddają próbki do badania laboratoryjnego. W odwołaniu przedstawili tytułem dowodu fakturę za usługę laboratoryjną, wystawioną przez Laboratorium (...) na kwotę 492 zł z terminem zapłaty do 16 października 2016 r. oraz zdjęcia kilku próbek paliwa, z podaną datą, rodzajem i numerem partii paliwa oraz podpisami kierowcy i pracownika stacji paliw. W ocenie Sądu, tego rodzaju działania prewencyjne powód powinien podejmować jeszcze zanim wystąpiło naruszenie warunków koncesji w postaci wprowadzenia do obrotu paliwa niespełniającego wymagań jakościowych. Nie można zatem uznać, iż powodowie dochowali należytej staranności, wymaganej od nich jako koncesjonariuszy na podstawie art. 355 § 2 k.c. Powodowie nie wykazali się bowiem, że w ramach prowadzonej działalności koncesjonowanej, przed wydaniem zaskarżonej decyzji podejmowali dostateczne działania o charakterze ostrożnościowo – prewencyjnym, czy dochowali adekwatnych aktów staranności, które zapobiegałyby wprowadzeniu do obrotu oleju napędowego niespełniającego wymogów jakościowych przewidzianych dla paliw ciekłych. Zaniechania powodów nie usprawiedliwia również brak orientacji i doświadczenia w branży paliwowej czy mała skala prowadzonej działalności koncesjonowanej. Dlatego należało przyjąć, że stopień zawinienia powodów był duży.

Zgodnie z art. 56 ust. 6a Pe Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

Zdaniem Sądu, Prezes URE prawidłowo przyjął, że w niniejszej sprawie nie można przyjąć znikomego stopnia szkodliwości czynu powoda, stanowiącego jedną z przesłanek odstąpienia od nałożenia kary. Przy rozstrzygnięciu tej kwestii zasadne jest odwołanie się do rozważań zawartych w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2015 r., sygn. akt III SK 36/14, (System Informacji Prawnej LEX nr 1652700). Zgodnie z wyrażonym tam poglądem, który Sąd rozpoznający niniejsze odwołanie podziela - analizując stopień szkodliwości czynu należy wziąć pod uwagę, że wymagania jakościowe odnoszące się do paliw, stanowione są ze względu na ochronę środowiska, wpływ na zdrowie ludzi oraz prawidłową pracę silników. Wynika to z faktu, że te właśnie dobra są chronione przez prawo energetyczne i inne przepisy regulujące normy jakości paliw. W szczególności wskazuje na to treść art. 3 ust. 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, w myśl którego paliwa transportowane, magazynowane, wprowadzane do obrotu oraz gromadzone w stacjach zakładowych powinny spełniać wymagania jakościowe, określone dla danego paliwa ze względu na ochronę środowiska, wpływ na zdrowie ludzi oraz prawidłową pracę silników zamontowanych w pojazdach. Analogiczne stanowisko zostało przedstawione w powołanym wyżej wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2018 r., sygn. akt III SK 14/17. Należy podkreślić, że ustalone w wyniku analizy laboratoryjnej oleju napędowego, pobranego do badania na prowadzonej przez powodów stacji paliw, przekroczenie norm jakościowych w było wysokie. Podczas drugiej kontroli przekroczenie dopuszczalnej zawartości siarki w kontrolowanym paliwie wyniosło aż 135,4%. Jakość paliwa ma wpływ na stan techniczny pojazdów oraz środowisko naturalne. Wprowadzanie do obrotu paliw nie spełniających norm jakościowych jest działaniem na niekorzyść konsumentów, którzy nie mają możliwości samodzielnej oceny sprzedawanego paliwa. Działanie powoda godziło w interes ekonomiczny konsumentów, a także w środowiska naturalne, co przemawia za przyjęciem wysokiego stopnia szkodliwości czynu. Wbrew twierdzeniom odwołania, stwierdzone naruszenie nie charakteryzowało się znikomym stopniem szkodliwości. W ocenie Sądu Okręgowego, w sprawie nie zaistniały przesłanki do odstąpienia od wymierzenia powodom kary pieniężnej.

Wobec wysokiej szkodliwości społecznej czynu powodów Prezes URE nie miał możliwości odstąpienia od wymierzenia kary, albowiem przesłanki określone w art. 56 ust.6a Pe muszą wystąpić kumulatywnie.

Z powyższych względów, Sąd nie znalazł podstaw do uchylenia zaskarżonej decyzji.

Przy ocenie zarzutu błędnego przyjęcia, że nałożenie kary w orzeczonej wysokości nie będzie rzutować na stabilność finansową powodów Sąd Okręgowy miał na uwadze, że wysokość kary wymierzonej przedsiębiorcy nie powinna prowadzić do jego wyeliminowania z rynku i zaprzestania prowadzenia działalności koncesjonowanej. Stosowanie do treści art. 56 ust. 3 Pe, jedyną granicę wysokości kary pieniężnej stanowi próg w wysokości do 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Natomiast w myśl art. 56 ust. 6 Pe ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE, oprócz stopnia szkodliwości czynu i stopnia zawinienia uwzględnia dotychczasowe zachowanie podmiotu oraz jego możliwości finansowe.

Zgodzić się należy z Prezesem URE, że stopień szkodliwości społecznej czynu powodów był wysoki. Porównując jednak wysokość nałożonej decyzją kary pieniężnej – 97 200 zł i wysokością całkowitego przychodu osiągniętego przez powodów w 2015 r. oraz wysokością uzyskanego dochodu z działalności koncesjonowanej uznać należy, że wysokość nałożonej decyzją kary pieniężnej jest niewspółmierna w stosunku do możliwości finansowych przedsiębiorcy i wysokości nakładanych przez Prezesa URE w analogicznych sprawach na przedsiębiorców kar pieniężnych. Nałożenie na powodów kary pieniężnej w wysokości 97 200 zł mogłoby doprowadzić do naruszenia płynności finansowej przedsiębiorstwa powodów o niedużym potencjale ekonomicznym. Zdaniem Sądu, dążenie do wymierzenia kary pieniężnej adekwatnej do stopnia szkodliwości społecznej czynu nie jest możliwe z pominięciem aspektu zapewnienia bezpieczeństwa i stabilizacji finansowej przedsiębiorstwa. Kara ustalona w zbyt dużej wysokości, przekraczającej możliwości finansowe przedsiębiorcy niesie ze sobą ryzyko, że przedsiębiorca wycofa się z działalności handlowej, a to z kolei jest szkodliwe, bo może pociągnąć za sobą koszty społeczne istotnie większe od korzyści uzyskanych z kary.

Z tego też względu Sąd uznał, że kara pieniężna w wysokości 48 600 zł, stanowiąca 50% wysokości nałożonej zaskarżoną decyzją kary, będzie wystarczająco dolegliwa dla powodów i pozwoli na realizację ustawowych funkcji kary. Przy ustalaniu kary pieniężnej należało mieć również na uwadze, że powodowie nie byli dotychczas karani z tytułu jakiegokolwiek naruszenia. Okoliczność ta również powinna być uwzględniona przy ustalaniu wysokości nałożonej decyzją na powodów kary pieniężnej.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności Sąd Okręgowy, na podstawie art. 479⁵³ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję poprzez zmniejszenie wymierzonej Przedsiębiorcom kary pieniężnej do kwoty 48 600 zł. W pozostałym zakresie Sąd, nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia, oddalił wniesione przez powoda odwołanie zgodnie z art. 479⁵³ § 1 k.p.c., jako bezzasadne.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. zgodnie z którym w razie tylko częściowego uwzględnienia żądań koszty procesu będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Powodowie zaskarżyli decyzję w całości, a Sąd uznał zasadność odwołania jedynie co do potrzeby zmniejszenia orzeczonej kary, natomiast zasadnicze stanowisko Prezesa URE prezentowane w decyzji dotyczące naruszenia warunków koncesji przez powoda i konieczności poniesienia konsekwencji finansowych tego naruszenia było prawidłowe i zostało podtrzymane przez Sąd w całości. W konsekwencji Sąd obciążył powodów kosztami opłaty sądowej od odwołania w całości i zniósł wzajemnie pomiędzy stronami pozostałe koszty procesu.

SSO Witold Rękosiewicz